A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. február 21. *

A C-296/06. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Olaszország) a Bírósághoz 2006. július 3-án érkezett, 2006. május 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Telecom Italia SpA**

és

a **Ministero dell'Economia e delle Finanze**,

a **Ministero delle Comunicazioni**

* Az eljárás nyelve: olasz.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, U. Lõhmus, J. Klučka, A. Ó Caoimh és P. Lindh (előadó) bírák,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. október 4-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Telecom Italia SpA képviseletében F. Satta, F. Lattanzi, C. Tesauro és C. Santacroce avvocati,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili, avvocato dello Stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében E. Traversa és M. Shotter, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2007. október 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a távközlési szolgáltatások terén az általános felhatalmazásokra és az egyedi engedélyekre vonatkozó közös szabályozási keretről szóló, 1997. április 10-i 97/13/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.) 11., 22. és 25. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a Telecom Italia SpA (a továbbiakban: Telecom Italia) és a Ministero dell'Economia e delle Finanze (gazdasági és pénzügyi minisztérium), valamint a Ministero delle Comunicazioni (hírközlési minisztérium) között a Telecom Italiának, a 97/13 irányelv nemzeti jogba való átültetésére meghatározott végső határidőtől számított egy évig, forgalmon alapuló díj fizetésére való kötelezése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az általános felhatalmazásokra és az egyedi engedélyekre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatban alkalmazandó illetékekről és díjakról szóló 97/13 irányelv 6. cikke és

11. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok ügyelnek arra, hogy az engedélyezési eljárások során a vállalkozásokra kivetett igazgatási díjak kizárólagosan azt a célt szolgálják, hogy fedezzék az egyedi engedélyek és az alkalmazandó általános felhatalmazások kibocsátásával, intézésével, ellenőrzésével és végrehajtásával kapcsolatos igazgatási költségeket.

4 A 97/13 irányelv végrehajtására előírt általános határidő, annak 25. cikke első albekezdésében található, amely kimondja:

„A tagállamok haladéktalanul, de legkésőbb 1997. december 31-ig hatályba léptetik a jelen irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, valamint közzéteszik a felhatalmazásra vonatkozó feltételeket és az arra alkalmazandó eljárásokat. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.” [nem hivatalos fordítás]

5 A 97/13 irányelv 22. cikke különleges rendelkezést tartalmaz az annak hatálybalépésekor már meglévő felhatalmazások tekintetében:

„1. A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a jelen irányelv hatálybalépésekor már meglévő felhatalmazásokat 1999. január 1-jéig a közösségi szabályozáshoz igazítsák.

2. Ha a jelen irányelv rendelkezéseinek alkalmazása módosítja a már meglévő felhatalmazások feltételeit, a tagállamok a közösségi jog értelmében megszüntetett vagy

megszüntetendő különleges vagy kizárólagos jogokat biztosító feltételek kivételével meghosszabbíthatják a feltételek érvényességi idejét, feltéve, hogy azok nem sértik más vállalkozásoknak a közösségi jog alapján fennálló jogait, a jelen irányelvet is ideértve. Hasonló esetben a tagállamok indokolás megjelölése mellett tájékoztatják a Bizottságot az e célból hozott intézkedésekről.

3. A (2) bekezdésében foglalt rendelkezések sérelme nélkül a jelen irányelv hatálybalépésekor már meglévő felhatalmazásokat érintő, 1999. január 1-jéig a jelen irányelv rendelkezéseihez nem igazított kötelezettségek hatástalanokká válnak.

A Bizottság indokolt esetben – a tagállamok kérelmére – ezen időpontra vonatkozó jelentést bocsát ki." [nem hivatalos fordítás]

A nemzeti szabályozás

A posta- és távközlési kódex

6 A 97/13 irányelv átültetéséig a postára, a postai bankra és a távközlésre vonatkozó törvényi rendelkezéseket tartalmazó egységes szöveg jóváhagyásáról szóló, 1973. március 29-i, 156. sz. köztársasági elnöki rendelethez (approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia postale, di bancoposta e di telecomunicazioni, az 1973. május 3-i 113. sz. GURI állandó melléklete) mellékelt posta- és távközlési kódex (codice postale e delle telecomunicazioni, a továbbiakban: codice postale) 1. cikkének első albekezdése értelmében kizárólag az állam nyújthatott Olaszországban közhasznú távközlési szolgáltatást.

7 A codice postale 188. cikke értelmében „a koncessziós társaság köteles az államnak a jelen rendeletben vagy a szabályzatban vagy a koncessziós szerződésben meghatározott éves koncessziós díjat fizetni.” E díjat a koncesszió tárgyát képező szolgáltatásból származó bruttó bevétellel és nyereséggel arányban számították ki, miután levonásra kerültek a közhálózat koncessziós társaságának kifizetett összegek.

Az 1997. szeptember 22-i 318. sz. köztársasági elnöki rendelet

8 A 97/13 irányelvet különösen a köztársasági elnök 1997. szeptember 19-i, a távközlési piacra vonatkozó közösségi irányelvek végrehajtási szabályairól szóló 318. sz. rendelete (regolamento per l’attuazione di direttive comunitarie nel settore delle telecomunicazioni, GURI állandó melléklet, 221. sz., 1997. szeptember 22., a továbbiakban: 318/97 rendelet) ültette át.

9 E rendelet 2. cikkének (3)–(6) bekezdése előírja:

„3. Fennmaradnak 1998. január 1-jéig a hangalapú telefonszolgáltatás nyújtására és a kapcsolódó közcélú távközlési hálózatok bevezetésére és működtetésére vonatkozó különleges és kizárólagos jogok […].

4. 1999. január 1-je előtt, [a nemzeti szabályozó hatóság] kezdeményezésére módosulnak a codice postale 184. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a jelen rendelet hatálybalépésekor már meglévő, közhasználatra vonatkozó koncessziók és felhatalmazások a rendelet rendelkezéseihez való igazítás érdekében.

5. Ha a jelen rendelet rendelkezéseinek alkalmazása módosítja a már meglévő koncessziók és felhatalmazások feltételeit, a jelen rendelet értelmében megszüntetett vagy megszüntetendő különleges vagy kizárólagos jogokat biztosító feltételek kivételével, a más vállalkozásoknak többek között a közösségi jog alapján fennálló jogainak sérelme nélkül érvényben maradnak a feltételek.

6. A (4) és (5) bekezdésben foglalt rendelkezések kivételével a jelen rendelet hatálybalépésekor már meglévő koncessziókból és felhatalmazásokból eredő és a rendelettel összhangban nem lévő kötelezettségek 1999. január 1-jével hatályukat vesztik."

10 A 318/1997 rendelet 6. cikkének (20) bekezdése előírja:

„[…] az egyedi engedélyekre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatban a vállalkozásokra kiszabott díjak kizárólag az ügyintézéshez, a tevékenység ellenőrzéséhez és az engedélyekre előírt feltételek folyamatos teljesítésének vizsgálatához kapcsolódó igazgatási költségeket fedezhetik. […]"

11 A 318/1997 rendelet 21. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„A jelen rendelet kifejezett eltérő rendelkezése hiányában a távközlés területére vonatkozó hatályos rendelkezéseket továbbra is alkalmazni kell. Továbbra is alkalmazni kell különösen – a 6. cikk (20) és (21) bekezdése céljára a [nemzeti szabályozó hatóság] ellentétes rendelkezéséig – a codice postale 188. cikkének rendelkezéseit."

A 448. sz. törvény

12 A stabilizációs és fejlesztési közpénzügyi intézkedések bevezetéséről szóló, 1998. december 23-i 448. sz. törvény (misure di finanza pubblica per la stabilizzazione e lo sviluppo) 20. cikkének (3) bekezdése értelmében (az 1998. december 29-i 302. sz. GURI állandó melléklete; a továbbiakban: 448/1998 törvény):

„A távközlési közszolgáltatókra 1999. január 1-jétől nem kell alkalmazni a [codice postale] 188. cikkének rendelkezéseit."

13 A szóban forgó törvény 20. cikkének (4) bekezdése alapján a 318/1997 rendelet 21. cikkének (2) bekezdése hatályát veszti.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 Az olasz jog alá tartozó Telecom Italia társaság közhasznú távközlési szolgáltatás tekintetében, kizárólagos koncesszió formájában kizárólagos jog korábbi birtokosa Olaszországban. E társaság a Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Lazio regionális közigazgatási bírósága) előtt vitatja a codice postale által az 1998. év tekintetében meghatározott éves díj összegének fenntartását, amely eléri a közel 385 millió eurót, és amelynek visszatérítését kéri a fenti társaság. A szóban forgó társaság úgy érvel, hogy a távközlési piac verseny előtt való 1998. január 1-jei megnyitása megszüntette a kizárólagos jogokat e területen. Ezen időponttól a távközlési vállalkozások egyedi engedélyük miatt kizárólag a 97/13 irányelv 11. cikkében szereplő pénzügyi teherrel sújthatók, amint azt a Bíróság a C-292/01. és C-293/01. sz.

Albacom és Infostrada egyesített ügyekben 2003. szeptember 18-án hozott ítéletében [EBHT 2003., I-9449. o.] megerősítette.

15 A kérdést előterjesztő bíróság kétségét fejezi ki az 1998-ban a Telecom Italia-ra kiszabott éves díj érvényessége tekintetében, azt vizsgálva, hogy a 97/13 irányelv 22. cikkét, amely átmeneti rendelkezést tartalmaz az irányelv hatálybalépésekor már meglévő – mint például a Telecom Italia-nak megadott – felhatalmazások tekintetében, mégsem lehet-e úgy értelmezni, hogy engedélyez – kizárólag ezen év tekintetében – ilyen díjat. E bíróság azonban a Telecom Italiához hasonlóan azon az álláspontonvan, hogy a hivatkozott 22. cikk nem tartalmaz átmeneti rendelkezést a szóban forgó irányelvnek az engedélyekre alkalmazandó terhekről szóló, 11. cikkével kapcsolatban, és így nem teszi lehetővé az alapügyben vitatotthoz hasonló pénzügyi teher kivetését.

16 Ilyen körülmények között a Tribunale amministrativo regionale del Lazio úgy határozott, hogy felfüggeszti az előtte folyamatban lévő eljárást és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„A 448/1998. sz. törvény 20. cikke [összeegyeztethető-e] a 97/13 irányelv 11., 22. és 25. cikkével[?]”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

17 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság nem határozhat az EK 234. cikk alapján indított eljárásban a belső jogszabályoknak a közösségi jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ezzel szemben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra,

hogy tájékoztassa a nemzeti bíróságot minden olyan, a közösségi jog körébe tartozó értelmezési szempontról, amelyek lehetővé teszik számára a belső jogszabályoknak a közösségi jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségének értékelését (lásd különösen a C-130/93. sz. Lamaire-ügyben 1994. július 7-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-3215. o.] 10. pontját, valamint a C-506/04. sz. Wilson-ügyben 2006. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8613. o.] 34. és 35. pontját).

18 E tekintetben, még ha a kérdést előterjesztő bíróság kérdése ténylegesen mindössze a 97/13 irányelv 11., 22. és 25. cikkének értelmezésére irányult is, ez a tény nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság a nemzeti bíróság részére a közösségi jognak az előtte folyamatban lévő ügy elbírálásához esetleg hasznos, összes értelmezési szempontját megadja függetlenül attól, hogy a nemzeti bíróság – kérdése megfogalmazásában – utalt-e azokra vagy sem (lásd többek között a C-392/05. sz. Alevizos-ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-3505. o.] 64. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

19 Így amennyiben kiderül a Bírósághoz benyújtott aktából, hogy a Telecom Italia általános felhatalmazással rendelkezik, a 97/13 irányelvnek az általános felhatalmazásokról szóló 6. cikkét is figyelembe kell venni.

20 Így az előterjesztett kérdés arra kérdez rá, hogy a 97/13 irányelv 22. és 25. cikkével együttesen értelmezett 6. és 11. cikkével ellentétes-e, ha valamely tagállam a korábban közhasznú távközlési szolgáltatásokra vonatkozó kizárólagos joggal, jelenleg pedig általános felhatalmazással rendelkező valamely szolgáltatótól ezen irányelv nemzeti jogba való átültetésére meghatározott végső határidőtől számított egy évig, azaz 1998. december 31-ig, a korábban a kizárólagos jog ellenében követelt összegnek megfelelő olyan pénzügyi teher kifizetését követeli, mint amilyen az alapügyben szereplő díj.

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

21 A Telecom Italia és az Európai Közösségek Bizottsága úgy érvel, hogy az ilyen díj ellentétes a 97/13 irányelvnek a Bíróság értelmezésének megfelelően értelmezett 11. cikkével, és az ezen irányelv nemzeti jogba való átültetésére meghatározott végső határidőtől számított egy évig való fenntartása nem megengedett a hivatkozott irányelv 22. cikke értelmében. Álláspontja szerint a 22. cikk megengedné 97/13 irányelv hatálybalépésekor meglévő felhatalmazási feltételek fenntartását, ha e feltételek nem biztosítanak különleges vagy kizárólagos jogokat. Márpedig az alapügyben szereplő díj kifizetésére irányuló kötelezettség valamely kizárólagos jog megadásának lenne az ellentételezése. A 22. cikkbe ütközőnek kell tehát tekinteni.

22 Maga részéről az olasz kormány különbséget tesz a 97/13 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése, amely szerint ezen irányelv hatálybalépését követően nem tarthatók fenn a különleges vagy kizárólagos jogot biztosító feltételek, és a 22. cikk (3) bekezdése között, amelynek értelmében az ezen időpontban már meglévő felhatalmazásokra vonatkozó kötelezettségek 1998. december 31-ig fenntarthatók. E kormány előadja, hogy a különleges és kizárólagos jogokat – a 97/13 irányelvnek megfelelően – 1997. december 31-ével visszavonták. Hozzáteszi, hogy az Olasz Köztársaság élt az e 22. cikk (3) bekezdésében biztosított, egyes kötelezettségek egy évig való fenntartását lehetővé tévő joggal. A kizárólagos jog korábbi birtokosára kivetett díj kifizetése e kötelezettségek közé tartozik, és így összhangban van a hivatkozott irányelvvel.

A Bíróság válasza

23 A Bíróságnak a fent hivatkozott Albacom és Infostrada egyesített ügyekben hozott ítéletben már volt alkalma megvizsgálni valamely távközlési vállalkozásra kivetett, annak éves forgalma százalékában meghatározott éves pénzügyi teher

97/13 irányelvvel való összeegyeztethetőségét. Ezen ítélet 41. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ilyen teher ellentétes a közösségi jogalkotó által kitűzött céllal, és nem illik a 97/13 irányelv által meghatározott közös keretbe. A hivatkozott ítélet 33. és 42. pontjából következik továbbá, hogy az ilyen teher kivetését tiltja ezen irányelv 11. cikke, amely szerint az engedélyezési eljárások során a vállalkozásokra kivetett díjak kizárólagosan azt a célt szolgálják, hogy fedezzék az egyedi engedélyek kibocsátásával, intézésével, ellenőrzésével és végrehajtásával kapcsolatos igazgatási költségeket. A hivatkozott irányelv 6. cikke értelmében kivetett díjak ugyanilyen módon behatároltak, ugyanez a korlátozás vonatkozik rájuk az utóbbi cikk alapján.

24 A 97/13 irányelv 25. cikke értelmében a hivatkozott 6. és 11. cikket, csakúgy, mint az ezen irányelv valamennyi rendelkezését, 1997. december 31-ig kell végrehajtani.

25 A 97/13 irányelv 22. cikke mindazonáltal az ezen irányelv hatálybalépésekor már meglévő felhatalmazásokra alkalmazandó eltérést előíró rendelkezéseket tartalmaz, amelyek értelmében e felhatalmazásokat 1999. január 1-jéig az irányelvhez kell igazítani, azaz legkésőbb egy évvel a hivatkozott 25. cikkben előírt határidő elteltével.

26 Felmerül tehát az a kérdés, hogy a 97/13 irányelv 22. cikke eltérés címén és kizárólag egy évig lehetővé teszi-e az alapügyben szereplő díjhoz hasonló pénzügyi teher fenntartását olyan szolgáltató tekintetében, amely ezen irányelv hatálybalépését megelőzően kizárólagos joggal rendelkezett.

27 E 22. cikk az (1) bekezdésében az ezen irányelv hatálybalépésekor meglévő felhatalmazásoknak a 97/13 irányelvvel való összhangba hozására nemcsak egy éves, 1998. december 31-én lejáró póthatáridőt ír elő, hanem többek között (2) bekezdésében

lehetővé teszi a meglévő felhatalmazásokhoz kapcsolódó feltételek érvényességének a meghosszabbítását, feltéve, hogy e feltételek nem biztosítanak különleges vagy kizárólagos jogokat, és az érvényesség e meghosszabbítása nem befolyásolja az egyéb vállalkozások közösségi jogból ered jogait. Ugyanezen cikk (3) bekezdése az ezen irányelv hatálybalépésekor meglévő felhatalmazásokhoz kapcsolódó kötelezettségekre vonatkozik. A hivatkozott (2) bekezdésre figyelemmel alkalmazandó utóbbi bekezdés szerint az érintett kötelezettségeket 1999. január 1-jéig kell a hivatkozott irányelvvel összhangba hozni, hacsak az érintett tagállam – kérelmére – nem kapott a Bizottságtól ezen időpontra vonatkozó jelentést.

28 A 97/13 irányelv 22. cikke nem foglalkozik tehát kifejezetten a felhatalmazással rendelkező távközlési vállalkozások pénzügyi terheivel, akár általános felhatalmazásokról, akár egyedi engedélyekről legyen is szó. Kizárólag ezen irányelv 6. és 11. cikke érinti e kérdést.

29 Annak vizsgálatához, hogy lehet-e mégis alkalmazni e 22. cikket az alapügyben szereplő díjhoz hasonló pénzügyi terhekre, a hivatkozott cikket nemcsak a megfogalmazására, hanem céljára, valamint az összességében vett 97/13 irányelvvel összefüggésben való felépítésére tekintettel is kell értelmezni.

30 E tekintetben ezen irányelv huszonhatodik preambulumbekezdése segít a hivatkozott 22. cikk céljának tisztázásában. A közösségi jogalkotó e tekintetben megállapította, hogy a tagállamok kiadtak távközlési engedélyeket a 1999. január 1-je utáni időszakra. A kártérítési kérelmek elkerülése érdekében szükségesnek tűnt, hogy a tagállamok meghosszabbíthassák az ezen engedélyekre vonatkozó egyes feltételek érvényességét, feltéve, hogy azok nem biztosítanak különleges vagy kizárólagos jogokat. E jogokat a Bizottság engedélyének hiányában, a távközlési szolgáltatások piacának versenyéről szóló, 1990. június 28-i 90/388/EGK bizottsági irányelv (HL L 192., 10. o.) értelmében meg kellett szüntetni.

31 A 97/13 irányelv 22. cikkének célja a peres eljárások elkerülése azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy a tagállamok és a távközlési vállalkozások között ezen irányelv hatálybalépése előtt létrejött szerződéses viszonyok 1999. január 1-jét követően is fennmaradjanak, miközben ezen államoknak kizárólag ezen időpontig tartó határidőt szab a vitatott szerződések tartalmának ezen irányelvhez való kiigazításához.

32 A 97/13 irányelv 22. cikkének célja, annak huszonhatodik preambulumbekezdésére is figyelemmel, nem igazolja a korábbi kizárólagos joghoz kapcsolódó pénzügyi teher fenntartását.

33 A hivatkozott cikk pontos megfogalmazásának vizsgálata ezen állítást erősíti meg.

34 Ugyanis először is az olyan tagállam esetében, amely nem kapott bizottsági felhatalmazást a távközlésre vonatkozó különleges és kizárólagos jogok fenntartására, a 97/13 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése kizárja az ilyen jogokat biztosító feltételek 1997. december 31-e utáni fenntartását. Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítvány 37. pontjában kiemelte, amennyiben megszüntetnek egy kizárólagos jogot, e megszüntetés rendes körülmények között kihat a jog ellenértékeként szolgáló pénzügyi teherre.

35 Másodszor a 97/13 irányelv 22. cikke (3) bekezdésének megfogalmazásából is következik, hogy e bekezdést az ugyanezen cikk (2) bekezdés sérelme nélkül kell alkalmazni. Mivel az utóbbi bekezdés kizárja a különleges és kizárólagos jogokat biztosító feltételeket, a hivatkozott 22. cikk (3) bekezdése nem vonatkozhat az ilyen feltételekhez kapcsolódó kötelezettségekre, így nem értelmezhető úgy, hogy lehetővé teszi azok 1998. december 31-ig való fenntartását.

36 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a valamely korábbi kizárólagos joghoz kapcsolódó díj formájú kötelezettség nem tartozik a 97/13 irányelv 22. cikkének (3) bekezdésében érintett kötelezettségek közé, és az ilyen díj a hivatkozott irányelv 25. cikke értelmében nem tartható fenn 1997. december 31-ét követően.

37 Az olasz kormány mindazonáltal megerősítette a tárgyalás során, hogy az alapügyben vitatott díj kifizetése nem kapcsolódik kizárólagos jog megadásához, amelyet egyébként visszavontak. E díj valójában az olasz kormány szerint azt a célt szolgálta, hogy megkönnyítse a versenyen alapuló rendszerre való áttérést. Mivel e tagállamnak meg kellett szüntetnie az általa bevezetett, kizárólagos jogon alapuló rendszert, valamint a rendszer által biztosított forrásokat, a hivatkozott díj egy évig való fenntartása az új rendszerhez való fokozatos alkalmazkodást lehetővé tévő pénzbevételt jelent számára. A 97/13 irányelv 22. cikkének (3) bekezdésében szereplő „kötelezettségek" kifejezés különbözik az ugyanezen cikk (2) bekezdésében szereplő „feltételek" kifejezéstől, és az utóbbitól függetlenül értelmezendő. Lehetővé tenné tehát, hogy pénzügyi okok miatt valamely tagállam olyan pénzügyi terhet vessen ki 1998. december 31-ig, mint az alapügyben szereplő díj.

38 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy az alapügyben szereplő díj – amely esetében nem vitatott, hogy a codice postale 188. cikkén alapul – kapcsolódik-e a Telecom Italiának a 97/13 irányelv hatálybalépése előtt biztosított, a közhasznú távközlési szolgáltatásra vonatkozó kizárólagos joghoz.

39 Amennyiben valamely pénzügyi teher, mint például e díj, nem kapcsolódik a 97/13 irányelv hatálybalépését megelőzően megítélt kizárólagos joghoz, meg kell vizsgálni, hogy e teher az ezen irányelv 22. cikkének (3) bekezdése szerinti kötelezettségnek minősül-e, amelyre alkalmazható az ebben a rendelkezésben meghatározott eltérés.

40 E tekintetben az olasz kormány értelmezése azon a feltételezésen alapul, hogy a hivatkozott 22. cikk (3) bekezdésében szereplő „kötelezettségek” kifejezése eltér az ugyanezen cikk (2) bekezdésében található „feltételek” kifejezéstől. Az utóbbi kifejezés kizárólag a vállalkozás érdekében fennálló előnyökre utal, míg a „kötelezettségek” kifejezés magában foglalja a vállalkozásokra a felhatalmazás „feltételeitől” függetlenül kivetett terheket, ideértve – csakúgy, mint az alapügyben – a kizárólag az érintett tagállam pénzügyi érdekeit szolgáló terheket is.

41 Ezen elemzés azonban nem fogadható el. Elsősorban a hivatkozott 22. cikk (2) és (3) bekezdésének szerkezetéből, valamint a „feltételek” kifejezés különösen a 97/13 irányelv mellékletével együttesen értelmezett 3., 4. és 8. cikkében való használatából kitűnik, hogy a felhatalmazásokhoz kapcsolódó feltételek meghatározása miatt fedi le e fogalom az ezen irányelv 22. cikké•nek (3) bekezdése szerinti „kötelezettségek” kifejezést. Ugyanis a felhatalmazásokhoz kapcsolódó – a hivatkozott irányelv mellékletében felsoroltakhoz hasonló – feltételek számos kötelezettséget tartalmaznak, például az e melléklet 4.3. pontjában szereplő, a környezetre, a városfejlesztésre és a területrendezésre vonatkozó követelményeket.

42 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy kizárólag a 97/13 irányelv 6. és 11. cikke vonatkozik a távközlési szolgáltatások területén felhatalmazással rendelkező vállalkozásokra alkalmazandó pénzügyi terhekre (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Albacom és Infostrada egyesített ügyekben hozott ítélet 26. pontját). Az egyedi engedélyeket illetően ezen irányelv 11. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az egyedi engedéllyel rendelkező vállalkozásokra a tagállamok által kivetett igazgatási díjak kizárólagosan azt a célt szolgálják, hogy fedezzék azokat az igazgatási költségeket, amelyek az említett felhatalmazással járó munkához kapcsolódnak (a fent hivatkozott Albacom és Infostrada egyesített ügyekben hozott ítélet 25. pontja, valamint a C-392/04. és C-422/04. sz. i-21 Germany egyesített ügyekben 2006. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8559. o.] 28. pontja). Ugyanez a megfontolás vonatkozik a tagállamok által a 97/13 irányelv 6. cikke szerinti általános felhatalmazások címén kivetett illetékre, amely többek között egyetlen másik pénzügyi hozzájárulást ír elő, úgymint az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hozzájárulásokat.

43 Következésképpen a 97/13 irányelv szerinti „felhatalmazásokhoz kapcsolódó feltételek” kifejezés különböző jogokat és kötelezettségeket érint, nem tartalmazza azonban a felhatalmazással rendelkező távközlési vállalkozásokra kivetett pénzügyi terheket.

44 Ebből következik, hogy a 97/13 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése szerinti „kötelezettségek” nem érintik az olyan pénzügyi terhet, mint amilyen az alapügyben szereplő díj, amelyet valamely távközlési vállalkozásra az annak megadott felhatalmazásra vonatkozó feltételektől függetlenül vetnek ki, kizárólag az érintett tagállam pénzügyi segítése céljából.

45 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 97/13 irányelv 6., 11., 22. és 25. cikkével ellentétes, ha valamely tagállam egy korábban, közhasznú távközlési szolgáltatásra vonatkozó kizárólagos joggal, jelenleg általános felhatalmazással rendelkező szolgáltatótól ezen irányelv nemzeti jogba való átültetésére meghatározott végső határidőtől számított egy évig, azaz 1998. december 31-ig olyan pénzügyi teher megfizetését kéri, mint amilyen az alapügyben szereplő díj, amelynek összege megegyezik a korábban a hivatkozott kizárólagos jog megadásának ellentételezéseként követelt összeggel.

A költségekről

46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A távközlési szolgáltatások terén az általános felhatalmazásokra és az egyedi engedélyekre vonatkozó közös szabályozási keretről szóló, 1997. április 10-i 97/13/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv 6., 11., 22. és 25. cikkével ellentétes, ha valamely tagállam egy korábban, közhasznú távközlési szolgáltatásra vonatkozó kizárólagos joggal, jelenleg általános felhatalmazással rendelkező szolgáltatótól ezen irányelv nemzeti jogba való átültetésére meghatározott végső határidőtől számított egy évig, azaz 1998. december 31-ig olyan pénzügyi teher megfizetését kéri, mint amilyen az alapügyben szereplő díj, amelynek összege megegyezik a korábban a hivatkozott kizárólagos jog megadásának ellentételezéseként követelt összeggel.

Aláírások